

Sygn. akt IV CSK 443/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa F. J.
przeciwko E. P.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) na skutek apelacji powoda F. J. oraz pozwanej E. P. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 listopada 2017 r. uznającego za bezskuteczną w stosunku do powoda czynność prawną w postaci umowy darowizny zawartej pomiędzy pozwaną, a jej córką M. G. , na podstawie której E.P. nabyła własność nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny szczegółowo opisany w sentencji orzeczenia, w celu ochrony wiarytelności powoda nabytej na podstawie umowy cesji wynikającej z umowy poręczenia zawartej w dniu 14 października 2014 r. pomiędzy T. W. i M. G. , stanowiącej kwotę 470.000 zł, zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oraz apelację powoda oddalił. Przyczyną uwzględnienia apelacji pozwanej i oddalenia apelacji

powoda było stwierdzenie, że powód nie wykazał istnienia wierzytelności z umowy poręczenia, której ochrony domagał się skargą pauliańską.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie powstało istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do potrzeby odpowiedzi na pytanie: „czy sąd rozpoznający skargę pauliańską może odmówić wierzycielowi, który dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi, ochrony jego wierzytelności kwestionując jej istnienie, pomimo, że tytuł wykonawczy nie został uchylony, ani pozbawiony wykonalności”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań.

Po pierwsze, rozwiązanie problemu sygnalizowanego przez skarżącego jest oczywiste. Nie ma wątpliwości, że pozwana ze skargi pauliańskiej nie mogła kwestionować wierzytelności, której ochrony domaga się wierzyciel, jeżeli dysponuje on prawomocnym orzeczeniem (tytułem wykonawczym) potwierdzającym istnienie tej wierzytelności (art. 365 § 1 k.p.c.).

Po drugie, przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w której wniesiono skargę. Powód domagał się ochrony skargą pauliańską jedynie wierzytelności mającej mu przysługiwać wobec pozwanej na podstawie umowy poręczenia z dnia 14 października 2014 r. zawartej z jego poprzednikiem prawnym T. W. , a nie z tytułu umowy pożyczki zawartej z jej mężem J. G. . Nie wykazał jednak, mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu, istnienia takiej wierzytelności. Jednocześnie z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika, że skarżący nie dysponuje prawomocnym wyrokiem zasądzającym od M. G. wierzytelność z umowy poręczenia pożyczki. Dysponuje jedynie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 11 lipca 2016 r. Sądu Okręgowego w W. (XXV Nc [...]) zasądzającym od jej męża J. G. na rzecz T. W. kwotę 407.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania z tytułu umowy pożyczki z dnia 14 października 2014 r. Nakazowi temu postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w W. (XXV Co (...)) nadał klauzulę wykonalności przeciwko małżonce dłużnika z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku wspólnego (art. 787 k.p.c.). Oznacza to, że w procesie ze skargi pauliańskiej pozwana nie mogła kwestionować, że jej córka M. G. jest dłużnikiem z umowy pożyczki w zakresie w jakim jej odpowiedzialność dotyczy majątku wspólnego małżonków G. (art. 365 § 1 k.p.c.). Nie istniało natomiast prawomocne orzeczenie dotyczące zobowiązania M. G. z tytułu umowy poręczenia tej pożyczki, które pozwalałoby wierzycielowi sięgnąć do jej majątku osobistego. Tymczasem przesłanką skargi pauliańskiej jest istnienie zaskarżalnej wierzytelności pieniężnej wobec osoby, która dokonała czynności prawnej objętej żądaniem ubezszkudnienia (por. m.in. wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC – ZD 2008, nr A, poz. 20).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

aj